

Szczecin 2013.07.11

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło:	2013 -07- 1 5 data
Znak:	

Rzecznik Praw Pacjenta

Pani Krystyna Barbara Kozłowska

Ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa

W nawiązaniu do pisma Pani Rzecznik z dnia 02.07.2013r (RzPP-ZZP-076-45-12/KAS/2013) w sprawie opinii nt dostępności pacjentów do świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, informuję, co następuje.

Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży w SPSZOZ Zdroje jest jedyną placówką psychiatrycznego leczenia stacjonarnego w województwie Zachodniopomorskim. Aktualnie jest to nowoczesny oddział, oddany do użytku w październiku 2012r, przystosowany do pełnienia usług medycznych w tym zakresie. Posiada bowiem odrębne pomieszczenie szkolne, sale dziennego pobytu, terapii zajęciowej, salę gimnastyczną, salę terapii rodzin, izolatki do intensywnego nadzoru oraz sale do odwiedzin. Oddział jest monitorowany (sale intensywnego nadzoru, odwiedzin), posiada wideo-domofony przed wejściem w oddział i w Sali odwiedzin do kontaktu odwiedzających z personelem, w oddziale zamontowane są aparaty telefoniczne (telefon Tp do mamy). Jest stosunkowo wysoka obsada personelu, co stanowi wyjątkową sytuację, ale zapewnia dobrą jakość sprawowania opieki i terapii, różnych form psychoterapii dzięki zatrudnieniu 4 psychologów oraz 5 lekarzy specjalistów w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży, przy czym 3 posiada także specjalizację z psychiatrii dorosłych (II st). Obecnie jest 2 rezydentów specjalizujących się Lekarze z oddziału pełnią całodobowe dyżury lekarskie zapewniając ciągłość opieki w oddziale i izbie przyjęć psychiatrii dziecięco- młodzieżowej. Nadto, lekarze (5) oraz psycholodzy (2) z oddziału stanowią ciągłość opieki w leczeniu ambulatoryjnym w Przyszpitalnej PZP Dzieci i Młodzieży przez 5 dni w tygodniu, przy czym 1 dzień przeznaczony jest dla wizyt w godzinach popołudniowych.

Jak dotychczas OPDM w SPSZOZ Zdroje ma pozytywne oceny pokontrolne NIK (2012r), Zespołu Akredytacyjnego (2013r) oraz bez zastrzeżeń układa się współpraca z Rzecznikiem Praw Pacjenta, Panią Barbarą Lipecką, zgłaszane przez pacjentów do Pani Rzecznik problemy - są na bieżąco analizowane przez zespół oddziału i rozwiązywane.

Oddział przyjmuje pacjentów z całego Województwa Zachodniopomorskiego, kierowanych z Koszalina i okolic, Kołobrzegu, powiatu wałeckiego, szczecineckiego, świdwińskiego, Sławna,

Chojny, a także z Województwa Lubuskiego – głównie z miasta Gorzowa. Zdarzają się telefony grzecznościowe o przyjęcie pacjentów z Piły, gdyż zgodnie z przekazywanymi informacjami, w Poznaniu brakuje miejsc. Przyjęcia odbywają się w trybie nagłym, bezpośrednio zgłoszenie z IP, po przekazaniu z innych oddziałów pediatrycznych jak toksykologii, endokrynologii, neurologii i innych (najczęściej poprzedzone konsultacjami psychiatrycznymi lekarzy z OPDM) oraz w trybie planowym, ze skierowaniem, zgodnie z listą oczekujących prowadzoną przez ordynatora oddziału i zastępcę ordynatora.

Bez zastrzeżeń układa się współpraca z pracownikami socjalnymi szpitala oraz terenowymi jednostkami PCPR, MOPR oraz Sądami Rodzinnymi, Prokuraturą i Policją, placówkami opiekuńczo- wychowawczymi, domami rodzinnymi. Podobnie ze szkołą szpitalną i innymi oddziałami pediatrycznymi i somatycznymi.

Najpoważniejszym ograniczeniem jest rosnące zadłużenie oddziału, pomimo tzw. nadwykonań. Dla przykładu, OPDM wykonał narastająco za 4 miesiące 2013r (I-IV) 115,05% wartości kontraktu, gdyż obłożenie było ponad 32 pacjentów w kolejnych miesiącach. Cena jednostkowa za punkt wynosi 10 zł. W tej sytuacji, oddział zamiast mieć pozytywny wynik poniósł straty od początku roku (I-IV 2013r) w wysokości 350297 tys złotych, średnio – 87574, 41 zł/miesiąc, co zezwala przewidywać, że dług będzie się powiększał w kolejnych miesiącach. W SPSZOZ Zdroje koszt realny osobodnia wynosi 232 zł, NFZ za usługę płaci 180 zł, zatem niedoszacowanie za osobodzień hospitalizacji w OPDM wynosi 52zł (koszty za 5 miesięcy bieżącego roku). Jednoznacznie wskazuje to, że usługi w zakresie psychiatrii dziecięco- młodzieżowej leczenia stacjonarnego w województwie zachodniopomorskim są niedoszacowane przez NFZ i różnią się stawkami w różnych województwach, co było podnoszone na spotkaniu Konsultantów Wojewódzkich z Konsultantem Krajowym w Warszawie we IX 2012r. Na prośbę Konsultanta Krajowego, szpital SPSZOZ Zdroje przestał szczegółowo kalkulację kosztów w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży. Z w/w powodów istnieje wysokie prawdopodobieństwo zmiany struktury zatrudnienia (personelu) celem poprawy bilansu ekonomicznego, co z pewnością będzie niekorzystnym rozwiązaniem dla pacjentów, dostępności do lekarzy. Jedynie renegotjacje kontraktu, ujednoczenie wyceny usług w zakresie tej specjalności mogłoby zmniejszyć rozbieżności i zapewnić utrzymanie dotychczasowego standardu leczenia.

Nadal nie ma oddziału dziennego dla młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, po kryzysie psychotycznym. Szpital stworzył inicjatywę w postaci psychoterapii dla pacjentek i ich rodzin z zaburzeniami odżywiania, które mają odbywać się w formie warsztatów na terenie szpitala prowadzonych przez psychoterapeutkę. Projekt jest w okresie rozwojowym, sprawdzania zapotrzebowania ze strony pacjentów. Rozważa się także podjęcie w ramach oddziału bądź przyszpitalnej PZP szkoły/warsztatów dla rodziców (grupowe) w celach psychoedukacyjnych, co jest realizowane na bieżąco, ale indywidualnie podczas prowadzenia pacjenta w oddziale bądź w trakcie indywidualnej terapii w PZP. Nowa forma miałaby objąć pacjentów i ich

rodziny po zakończonej hospitalizacji, głównie z zakresu programu szkoły behawioralno-poznawczej, systemowej terapii rodzin.

W Województwie Zachodniopomorskim ilość i rozmieszczenie PZP Dzieci i Młodzieży nadal jest niewystarczające, by zapewnić bieżące oczekiwania, średni okres oczekiwania na wizytę u specjalisty wynosi 2-3 miesiące, co jest konsekwencją wprowadzenia przez NFZ dla lekarza limitu punktów, co oznacza, że każde dodatkowe przyjęcie, bądź zmiana formy wizyty z kontrolnej na terapeutyczną – nie zostaną uznane przez NFZ, jeżeli lekarz przekroczy wskazany limit. Nadto, przekroczenie limitu wiąże się zakwestionowaniem wszystkich przeprowadzonych wizyt z danego dnia. Bardzo to zaburza ciągłość przyjęć pacjentów i wydłuża niepotrzebnie okres oczekiwania. Lekarze są przygotowani na to, że w danym dniu mogliby przyjąć więcej pacjentów niż wynika z kalkulacji punktów (lekarze na umowach cywilno – prawnych mogą wydłużyć czas pracy jeżeli byłaby taka konieczność). NFZ wycenia usługi zarówno w oddziale jak i PZP przyszpitalnej SPSZOZ Zdroje niżej z powodu braku psychologa klinicznego. Nie jest realne dostanie się na ścieżkę specjalizacyjną w Szczecinie psychologa z oddziału. W bieżącym roku, 1 psycholog otworzyła taką specjalizację w Poznaniu, inna psycholog realizuje w Łodzi. Posiadanie specjalizacji psychologa klinicznego nie powinno być warunkiem referencyjności, jeżeli psychologowie mają utrudnioną możliwość podjęcia tej specjalizacji, a jednocześnie mają przygotowanie, szkolą się w zakresie psychoterapii – to powinno być warunkiem wystarczającym. Wydaje się, że NFZ stawia taki wymóg również celem pomniejszenia wyceny za świadczone usługi. Jest niedobór psychologów, psychoterapeutów i lekarzy specjalistów w PZP. W mieście Szczecinie są obecnie 2 miejsca ambulatoryjnego leczenia psychiatrii dzieci i młodzieży: PZPSZOZ Zdroje oraz ZIP ul. Królowej Korony Polskiej, co nie zabezpiecza potrzeb. Pozostają wizyty w gabinetach prywatnych, na co tego rodzaju pacjentów /ich rodzin nie stać, nie wiedzą jak poszukiwać i dotrzeć do lekarza. Jest to grupa cechująca się niewydolnością, często zaniedbaniami i małymi możliwościami finansowymi, dla nich jedyną formą diagnostyczno-terapeutyczną jest leczenie refundowane przez NFZ.

Kolejki oczekiwania na wizytę do specjalisty psychiatrii dzieci i młodzieży wydłużają się także z przyczyn samych pacjentów, którzy nie informują o odwołaniu wizyty. Wówczas nie ma możliwości powiadomienia innych oczekujących i termin pozostaje niewykorzystany.

Aktualnie w województwie zachodniopomorskim jest 13 specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży, z czego 10 w Szczecinie, 2 w Koszalinie, 1 w Kołobrzegu. Otwartą specjalizację ma 4 lekarzy: 2 rezydentów w Szczecinie, 2 specjalistów psychiatrii w systemie pozarezydenckim -1 w Szczecinku i 1 w Kołobrzegu. Zapotrzebowanie jest nadal większe niż możliwości realizacji świadczeń, szczególnie w systemie ambulatoryjnym w miastach i powiatach poza Szczecinem i Koszalinem. Brakuje miejsc specjalizacyjnych- powinno być przydzielane co najmniej 1 na sesję, zainteresowanie także nie jest duże. Wynika to być może ze specyfiki specjalizacji, ale także systemu kształcenia lekarzy, którzy w procesie dydaktycznym studiów medycznych nie mają zajęć na psychiatrii dzieci i młodzieży, nie mają kontaktu z tą dziedziną,

co dalej jest podtrzymywane w czasie stażu lekarskiego, który obejmuje psychiatrię, ale nie umożliwia nawet w części odbycia go w oddziale psychiatrii dzieci i młodzieży. Młodzi adepci sztuki lekarskiej nie mają wiedzy klinicznej w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży, z którą wiążą się tak aktualne problemy społeczne/rodzinne i prawne dotyczące dzieci (skutków deprivacji emocjonalnej, przemocy, pedofilii, kazirodztwa, porzucania dzieci), a także by zgłębiać wiedzę pediatryczną (uszkodzenia, wady rozwojowe, choroby psychosomatyczne), wiedzę z psychiatrii dorosłych. Trudno podjąć decyzję o wyborze 5- letniej specjalizacji, jeżeli nie ma możliwości weryfikacji, czym ona jest. Problem ten był sygnalizowany przez Konsultanta Wojewódzkiego w Dziecinie Psychiatrii Dzieci i Młodzieży odpowiednim organom, pozostaje nadal nie rozwiązany.

Konsultant wojewódzki w dziedzinie
psychiatrii dzieci i młodzieży
w wojewódzkim Zespole Opieki nad
Młodzieżą

Marek Szlachetka
856324
dr n. med. Marek Szlachetka
specjalista psychiatra
specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży